Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger i Risa og vår verdikjede

Innledning

Risa AS («Risa») er en av Norges største anleggsentreprenører, med høy kompetanse innen utbygging av infrastruktur for vei og energi, grunnarbeider for bolig- og næringsbygg, samt drift og vedlikehold av veier. Vi driver i tillegg flere brudd og masseuttak, hvor vi håndterer og tilbyr ulike typer fyllmasser. Anleggsbransjen er en dynamisk bransje som spiller en sentral rolle i samfunnsnyttig utvikling av byer og infrastruktur. Samtidig står denne bransjen overfor utfordringer knyttet til anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter, både på grunn av omfanget av arbeidsoperasjoner og kompleksiteten i verdikjedene.

For Risa handler bærekraft om hverdagen og evnen til å ta valg som bidrar til langsiktig verdiskapning, samtidig som vi tar hensyn til og ivaretar en av våre viktigste ressurser: menneskene. Vi erkjenner betydningen av rettferdige lønninger, trygge arbeidsforhold og beskyttelse mot diskriminering og utnyttelse for alle involverte. Som en pålitelig partner for samfunnet og en drivkraft for positiv forandring i bransjen, forplikter vi oss til åpenhet i hele verdikjeden. Dette innebærer klare retningslinjer for menneskerettigheter og arbeidstakernes velferd, samt tett samarbeid med leverandører og samarbeidspartnere for å sikre sporbarhet og ansvarlighet i alle ledd. Vi arbeider aktivt med å identifisere og adressere potensielle risikoer knyttet til miljøpåvirkning, menneskerettigheter og arbeidsforhold i leverandørkjeden.

Vårt mål er å inspirere til og skape en fremtid der anleggsbransjen prioriterer varige og miljøvennlige løsninger, med transparente verdikjeder, sosialt rettferdig og etisk forsvarlig forretningsstyring. Dette er et pågående arbeid, med mulighet og behov for forbedring. Risa vil kontinuerlig jobbe tett med og engasjere våre interessenter for å nå våre mål, slik at vi kan opprettholde vår rolle som en pålitelig samfunnspartner og en driver for positiv endring i bransjen.

Dette notatet redegjør for vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter, arbeidsforhold og etisk handel, i tråd med kravene i åpenhetsloven.

Organisering og ansvar

Virksomhetens samfunns- og strategikontakt, sammen med avdelingen for innkjøp og juridisk, har fått delegert mandat og ansvar for å etterleve kravene i Åpenhetsloven.

Det overordnede ansvaret ligger hos leder strategi, bærekraft og kommunikasjon i avdelingen for samfunns- og strategikontakt, som rapporterer direkte til daglig leder i virksomheten. Dette ansvaret omfatter, men er ikke begrenset til, gjennomføring og redegjørelse av aktsomhetsvurderinger, samt utarbeidelse og etterlevelse av interne retningslinjer og rutiner. Det operative ansvaret for oppfølging av leverandører ligger hos innkjøpsavdelingen, som består av innkjøpsleder og to innkjøpere med rapporteringslinje direkte til innkjøpsleder. Deres ansvar inkluderer, men er ikke begrenset til, utarbeidelse og etterlevelse av leverandøravtaler, samt oppfølging av leverandørkrav relatert til menneskerettigheter, arbeidsforhold og etiske standarder.

Leder strategi, bærekraft og kommunikasjon er medlem av ledergruppen i Risa, og rapporterer direkte til daglig leder, som har det øverste ansvaret for at kravene i loven oppfylles.

EKTAVARE Transaksjon 09222115557550879548 Signert BR, IT, GS, TF, ML, OD

Henvendelser, spørsmål og bekymringsmeldinger knyttet til vårt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold kan rettes til apenhetsloven@risa.no . Denne e-postadressen fungerer både som en informasjons- og varslingskanal, for enhver som ønsker informasjon eller vil rapportere uønskede hendelser relatert til brudd på menneskerettigheter, arbeidsforhold eller andre etiske forhold i våre verdikjeder. Vi tilstreber å besvare alle henvendelser innen tre uker fra mottak.

Aktsomhetsvurdering

I vårt arbeid med å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og sikre anstendige arbeidsforhold i hele vår verdikjede, spiller både innkjøpsprosessen og risikostyring av leverandører en avgjørende rolle.

Innkjøp

Innkjøpsprosessen er det første leddet, og har som mål å sikre etablering av klare og anstendige retningslinjer for vårt samarbeid. For å sikre full transparens og kontroll over våre innkjøp, blir alle kjøp dokumentert og registrert i vår interne database. Dette gir oss kontinuerlig oversikt over varer og tjenester vi handler, samt mulighet til å følge opp deres opprinnelse. Før et innkjøp gjennomføres, må det foreligge en skriftlig innkjøps-/samarbeidsavtale med leverandøren. Hvis slik avtale mangler, skal det inngås en avtale for å sikre tydelige og bindende vilkår.

Som en del av våre interne rutiner stilles det krav om at det minimum foreligger en uforpliktende leverandøravtale før samarbeid kan iverksettes. Selv om avtalen ikke innebærer et kjøpsforpliktende volum, inneholder den forpliktende bestemmelser som viderefører Risas krav til menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø og etiske retningslinjer. Dette sikrer at alle leverandører – uavhengig av størrelse eller omfang av leveransen – er kjent med og forpliktet til å etterleve våre standarder før første kjøp- eller leveranse gjennomføres.

Vår tilnærming til innkjøp og avtaleinngåelse bygger på OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv, med fokus på følgende områder:

- *Arbeidsvilkår*, hvor vi legger vekt på at våre leverandører opprettholder gode og rettferdige arbeidsforhold for sine ansatte, inkludert arbeidstid, lønn, helse- og sikkerhets, samt beskyttelse mot diskriminering.
- *Menneskerettighetene*, hvor vi sikrer at det blir respektert gjennom hele verdikjeden. Våre innkjøpsavtaler inneholder derfor bestemmelser som skal bidrar til å beskytte menneskerettighetene, unngå tvangsarbeid og barnearbeid, samt respektere individets rettigheter og friheter.
- *Miljøpåvirkning*, hvor vi oppfordrer våre leverandører til å ha robuste miljøstyringssystemer på plass og iverksette tiltak for å redusere negativ miljøpåvirkning, herunder energieffektivitet, avfallshåndtering, utslippsreduksjon og bærekraftig ressursbruk.
- *Etikk og anti-korrupsjon*, hvor våre innkjøpsavtaler ivaretar retningslinjer som skal bidra til å motvirke korrupsjon og oppmuntrer til høy etisk atferd. Vi forventer også at våre leverandører har egne etiske retningslinjer og sikrer at deres ansatte og underleverandører handler i samsvar med disse.

Gjennom implementering og oppfølging av slike avtalevilkår i våre innkjøps-/samarbeidsavtaler, søker vi å etablere et sterkt fundament for ansvarlig forretningspraksis og langsiktig samarbeid med våre leverandører.

Transaksjon 09222115557550879548 Signert BR, IT, GS, TF, ML, OD

Risikostyring

Det andre leddet i aktsomhetsvurderingen omfatter risikostyring, som består av risikovurdering og risikohåndtering. Risikovurdering gir oss en oversikt over risikoene forbundet med våre leverandører, inkludert risiko for brudd på arbeidsvilkår, menneskerettigheter, etiske retningslinjer og negativ miljøpåvirkning. Med utgangspunkt i denne vurderingen etableres det grunnlag for prioritering og videre risikohåndtering, inkludert oppfølging av leverandører og iverksetting av tiltak for å stanse eller begrense de faktiske og potensielt negative konsekvensene.

For å identifisere risikoområder forbundet med produksjon og handel av varer og tjenester, har vi utviklet en egen ESG-risikovurderingsmetode. Denne metoden benytter både kvantitative og kvalitative kriterier innen miljø, sosiale forhold og virksomhetsstyring. Kriteriene er delt inn i to hovedområder, med totalt 14 vurderingskriterier;

- *Geografisk risiko*, basert på fire anerkjent internasjonale indekser: FNs menneskelige utviklingsindeks (HDI), Global Slavery Index (GSI), Corruption Perceptions Index (CPI) og Environmental Performance Index (EPI). Hver indeks utgjør et vurderingskriterium.
- *Kategoririsiko,* vurdert etter produktets eller tjenestens iboende risiko forbundet med produksjon eller gjennomføring. Dette omfatter kriterier innen sosiale forhold, klima og miljø, samt virksomhetsstyring, totalt 10 vurderingskriterier.

Hver leverandør blir tildelt en risikoscore basert på disse kriteriene og typen varer/tjenester vi handler fra dem. En detaljert beskrivelse av ESG-risikovurderingsmetodikken er vedlagt som et eget dokument under navnet «Åpenhetsloven - ESG Risikovurdering metode».

Med utgangspunkt i risiko som er avdekket hos de ulike leverandørene, blir det gjort prioriteringer og iverksatt oppfølging av faktiske risikoforhold hos den enkelte leverandøren. Første steg omfatter detaljert rapportering av faktiske forhold, basert på leverandørenes egenrapportering i et evalueringsskjema utarbeidet av oss. Skjemaet inneholder detaljerte punkter og krav til dokumentasjon relatert til ulike ESG-tema, inkludert retningslinjer, kvalitetsstyring, miljøledelse, HMS, menneskerettigheter, anti-korrupsjon, m.m. Svarene og dokumentasjonen i evalueringsskjemaet evalueres automatisk basert på fastsatt kriterier, og eventuelle avvik merkes som røde flagg for videre analyse. Avhengig av alvorlighetsgrad på avdekket avvik, blir leverandørene kontaktet og presentert for funnene, herunder bedt om å redegjøre og eventuelt utarbeide en handlingsplan med tidsfrist for oppfølging og lukking av disse. Avvik anses som lukket når leverandøren fremlegger dokumentasjon som viser at avviket er utbedret/rettet. Ved tilfeller hvor det foreligger stor usikkerhet forbundet med besvarelsen gitt i evalueringsskjema, eller det er avdekkes alvorlige forhold hvor det kreves bekreftelse utover det som kan dokumenteres i et evalueringsskjema, blir det initiert samtale og eventuelt revisjon av leverandøren. Det inkluderer, men ikke begrenset til detaljert gjennomgang av punktene i evalueringsskjema, befaring på stedet og utarbeidelse av en revisjonsrapport.

Basert på besvarelser og fremlagt dokumentasjon i evalueringsskjema/samtale, blir det gjort en helhetsvurdering av leverandørens risiko. Denne informasjonen gir grunnlag for å bekrefte eller justere risikoen på den enkelte leverandøren i henhold til faktiske forhold.

Transaksjon 09222115557550879548 Signert BR, IT, GS, TF, ML, OD

Resultat

Aktsomhetsvurderingen for 2025 er avgrenset til leverandører som vi i 2024 har foretatt innkjøp for mer enn 100 000 NOK. Hensikten med denne avgrensingen er å begrense andel leverandører til et antall som var praktisk mulig å følge opp, og hvor da beslutningen falt på total andel innkjøp av varer og tjenester i kroner og ører. Avgrensing som henger sammen med vårt kontinuerlig arbeid med å redusere andel avtaler med lave innkjøpssummer, for å øke vår innflytelse og styrke partnerskapene både økonomisk og med hensyn til arbeidsforhold og menneskerettigheter i verdikjeden.

Det ble i 2025 gjennomført en risikovurdering av totalt 602 leverandører, som er en nedgang på 35 leverandører sammenlignet med året før. Resultatene fra risikovurderingen fordelte seg som følger:

- 31 leverandører kategorisert som «Høy Risiko»
- 194 leverandører kategorisert som «Middels Risiko»
- 377 leverandører kategorisert som «Lav Risiko»

Sammenlignet med fjorårets vurdering, har andel «Høy Risiko» leverandører gått ned med 0,82% (7 *stk.*), andel «Middels Risiko» har gått ned med 1,21% (*19 stk.*), mens andel «Lav Risiko» har økt med 2,03% (9 *stk.*). Denne endringen i risikofordeling skyldes hovedsakelig endringer i leverandørsammensetningen, med utgangspunkt i endret geografisk risiko og kategoririsiko.

Som følge av risikovurderingen ble det initiert undersøkelser av faktiske forhold blant identifiserte leverandører med «Høy Risiko», i tillegg til fokuset på alle leverandører som vi handlet for mer enn 1 MNOK. Totalt ble det i løpet av Q1 2025 sendt ut et digitalt evalueringsskjema til 188 leverandører, og i løpet av Q2 2025 ble 109 besvarelser mottatt. Dette resulterte i en samlet svarprosent på 58%, med 75 leverandører som hadde en komplett besvarelse. Basert på evalueringen av svarene fra evalueringsskjema fra 2024 og 2025, ble det gjort følgende justeringer av risiko:

- 20 «Høy Risiko» ble justert ned til «Lav Risiko»
- 9 «Høy Risiko» ble justert ned til «Middels Risiko»
- 1 «Middels Risiko» ble justert opp til «Høy Risiko»
- 62 «Middels Risiko» ble justert ned til «Lav Risiko»
- 2 «Lav Risiko» ble justert opp til «Middels Risiko»

Oppsummert resulterte evalueringen av leverandørene i følgende endelige risikofordeling for året:

- 3 leverandører kategorisert som «Høy Risiko»
- 142 leverandører kategorisert som «Middels Risiko»
- 457 leverandører kategorisert som «Lav Risiko»

Størstedelen av våre innkjøp i 2024 ble gjort fra leverandører i Norge. Kun 7,31% (*44 stk.*) av leverandørene hadde produksjon utenfor Norge, hvorav 68,18% (*30 stk.*) av disse hadde produksjonsland i Asia. Selv om andelen leverandører med utenlandsproduksjon er lav, utgjør de en betydelig del av kjøpekraften, omtrent 32,68% av totale innkjøp. Det er en nedgang på 0,62% sett opp mott 2024, men det er fortsatt betydelig med tanke på at den største andelen av leverandørene innen denne kategorien er lokalisert i et eller flere land i Asia, noe som utgjør en potensiell risiko for brudd på menneskerettigheter.

Vi har valgt å kategorisere leverandørene i tre grupper; Entreprenør, Tjeneste og Produkt. Entreprenører utgjør 35,38% (*213 stk.*) av alle avtaler og leverer en kombinasjon av tjenester og varer. Leverandører som kun tilbyr tjenester, utgjør 41,36% (*249 stk.*), mens leverandører som kun leverer varer, utgjør 23,26% (*140 stk.*). Sammenlignet med fjoråret har vi observert en betraktelig reduksjon (*ca. 4%)* i antall leverandører kategorisert under «Entreprenør».

Transaksjon 09222115557550879548 Signert BR, IT, GS, TF, ML, OD

Når det gjelder videre kategoriseringen av de ulike typene for varer og tjenester, har vi definert totalt 55 ulike kategorier. Av disse er følgende fem kategorier dominerende:

- Anleggsarbeid: 23,09%
- Transport: 8,14%
- Maskiner og utstyr: 6,98%
- Konsulent: 6,98%
- IT: 6,98%

Som tidligere velger vi å videreføre den identifiserte særskilt risiko fra fjoråret, forbundet med leverandører som vi har kategorisert som "Grossister". En felles betegnelse for leverandører som tilbyr et bredt spekter av varekategorier innen ulike varesegment, med komplekse verdikjeder og stor andel underleverandører. Utover denne særskilte kategorien, har vi identifisert og videreført følgende topp ESG-risiko for kombinasjoner av type leverandører og vare-/tjenestekategori:

- Varer: Maskiner og utstyr – 30 av 40 risikopoeng
- Varer: Drivstoff – 29 av 40 risikopoeng
- Varer: Kjemi – 29 av 40 risikopoeng
- Entreprenør: Anleggsarbeid – 28 av 40 risikopoeng
- Varer: Klær – 27 av 40 risikopoeng

Til slutt ønsker vi å fremheve resultatene fra analysen av våre topp 50 leverandører, som sto for omtrent 67,89% av de totale innkjøpene i 2024. Blant disse ble 5 leverandører identifisert som «Høy Risiko», 20 som «Middels Risiko», og 25 som «Lav Risiko», som initial risiko før leverandørevaluering. Kategorien «Anleggsarbeid» utgjør en stor andel (26%) av disse leverandørene, men utover dette er det ingen bemerkelsesverdige forskjeller i typer varer eller tjenester som utmerker seg i denne oversikten.

Tiltak og videre arbeid med oppfølging

Basert på analysen av resultatene fra aktsomhetsvurderingen, har det ikke blitt avdekket noen faktiske negative konsekvenser i våre leverandørkjeder. Videre er det heller ikke registrert noen varsler eller klager gjennom våre varslingskanaler som indikerer mistanke om eller faktiske brudd på grunnleggende menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold. Med utgangspunkt i denne oppsummeringen, har det ikke vært nødvendig å implementere eller gjennomføre korrigerende tiltak rettet mot individuelle leverandører. Selv om vi ikke har identifisert noen problemer eller brudd basert på den nåværende oppsummeringen, er vi klar over at nye risikoer kan oppstå eller endre seg over tid. For å opprettholde en proaktiv og langsiktig tilnærming til risikostyring i hele verdikjeden, vil vi fortsette å overvåke og evaluere våre leverandører regelmessig. Dette sikrer at vi er i stand til å identifisere og adressere potensielle risikoer tidlig, og dermed opprettholde høye standarder for menneskerettigheter og arbeidsforhold i våre leverandørkjeder.

Basert på resultatet i årets risikovurdering, og avdekte mangler i besvarelse av digital evalueringsskjemaene, har vi besluttet å prioritere oppfølgingen av 113 leverandører. Det vil bli gjennomført leverandørrevisjon av de 3 leverandørene som er kategorisert som «Høy Risiko». Videre blir det vurdert gjennomføring av personlig oppfølging (telefon/Teams) og videre innkreving av evalueringsskjema blant gjenværende leverandører. Dette arbeidet er planlagt ferdigstilt i løpet av fjerde kvartal 2025. Videre vil vi fortsette å videreutvikle våre prosesser for oppfølging av leverandører i vårt ESG-styringssystem CEMAsys, med fokus på forbedring av vurderingskriteriene og utviding av leverandørregister med inkludering av flere leverandører. Vår ambisjon er å ha 50% av alle leverandører som er omfattet av risikovurderingen inne i CEMAsys, innen Q1 2026.

Ingrid Tjøstheim Guro Skjæveland

Transaksjon 09222115557550879548 Signert BR, IT, GS, TF, ML, OR, Bjørn Rivø

Verifikasjon

Transaksjon 09222115557550879548

Dokument

Åpenhetsloven redegjørelse 2025 (oppdatert 30 juni)
Hoveddokument
5 sider
Initiert 2025-06-30 15:16:46 CEST (+0200) av Andreas Ueland (AU)
Ferdigstilt 2025-07-07 12:00:39 CEST (+0200)

Initiativtaker

Andreas Ueland (AU)
Risa AS
andreas.ueland@risa.no

Underskriverne

Bjørn Risa (BR)
bjorn.risa@risa.no
+4792807100

bankID

Navnet norsk BankID oppga var "Bjørn Risa"
BankID utstedt av "BankID - Bankenes ID-tjeneste AS"
2024-01-17 12:03:43 CET (+0100)
Signert 2025-07-07 12:00:39 CEST (+0200)

Ingrid Tjøsvold (IT)
ingrid.tjosvold@gmail.com
+4790654390

bankID

Navnet norsk BankID oppga var "Ingrid Therese Tjøsvold"
BankID utstedt av "DNB Bank ASA"
2023-12-08 08:04:21 CET (+0100)
Signert 2025-07-07 09:28:29 CEST (+0200)

Guro Skjæveland (GS)
guro.skjaveland@nysnoinvest.no
+4797195046

bankID

Navnet norsk BankID oppga var "Guro Skjæveland"
BankID utstedt av "SpareBank 1 Utvikling DA"
2024-10-04 15:35:35 CEST (+0200)
Signert 2025-06-30 15:18:41 CEST (+0200)

Trond Ferkingstad (TF)
trond@fertro.no
+4790091115

bankID

Navnet norsk BankID oppga var "Trond Ferkingstad"
BankID utstedt av "DNB Bank ASA"
2024-02-12 13:46:18 CET (+0100)
Signert 2025-07-02 23:29:12 CEST (+0200)

Verifikasjon

Transaksjon 09222115557550879548

Monica Liland-Vik (ML)
monica.liland-vik@risa.no
+4745260890

bankID

Navnet norsk BankID oppga var "Monica Liland Vik"
BankID utstedt av "Eika Gruppen AS"
2024-08-28 07:12:45 CEST (+0200)
Signert 2025-07-01 08:05:16 CEST (+0200)

Odd Dysjaland (OD)
odd.dysjaland@risa.no
+4797163229

bankID

Navnet norsk BankID oppga var "Odd Dysjaland"
BankID utstedt av "SpareBank 1 Utvikling DA"
2024-03-12 11:03:47 CET (+0100)
Signert 2025-07-01 21:02:06 CEST (+0200)

Denne verifiseringen ble utstedt av Scrive. For mer informasjon/bevis som angår dette dokumentet, se de skjulte vedleggene. Bruk en PDF-leser, som Adobe Reader, som kan vise skjulte vedlegg for å se vedleggene. Vennligst merk at hvis du skriver ut dokumentet, kan ikke en utskrevet kopi verifiseres som original i henhold til bestemmelsene nedenfor, og at en enkel utskrift vil være uten innholdet i de skjulte vedleggene. Den digitale signeringsprosessen (elektronisk forsegling) garanterer at dokumentet og de skjulte vedleggene er originale, og dette kan dokumenteres matematisk og uavhengig av Scrive. Scrive tilbyr også en tjeneste som lar deg automatisk verifisere at dokumentet er originalt på: https://scrive.com/verify